

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	23
POPIS KRATICA	26
0. UVOD: KATEGORIZACIJA I KATEGORIJE U GRAMATICI.....	27
0.1. Određenje pojma	27
0.2. Kategorizacija prema vrstama riječi.....	27
0.3. Gramatičke kategorije.....	28
0.4. Kategorizacija i kategorija	28
0.5. Morfološke vs. sintaktičke kategorije	29
0.6. Formalne oznake kategorija.....	30
0.7. Vrste riječi bez gramatičkih kategorija	30
1. KATEGORIZACIJA PREMA BROJU	31
1.1. Kategorizacija imenica prema broju.....	31
1.1.1. Nebrojive imenice	32
1.1.2. Brojive imenice	33
1.1.3. Formalna oznaka broja.....	33
1.1.4. Množinski proširak u jednosložnih imenica.....	34
1.1.5. Proširenje osnove u jednini i/ili množini	35
1.1.6. Supletivni množinski oblici	36
1.1.7. <i>Singularia tantum</i>	36
1.1.7.1. Vlastita imena	36
1.1.7.2. Zbirne imenice	37

1.1.7.3. Apstraktne imenice	37
1.1.7.4. Imenice koje označuju tvari	38
1.1.7.5. Imenice u množini koje označuju intenzitet (abundantna množina)	38
1.1.8. <i>Pluralia tantum</i>	39
1.1.8.1. Nazivi predmeta koji imaju simetrične dijelove	39
1.1.8.2. Kompleksno koncipirani nazivi	39
1.1.8.3. Geografska imena	40
1.1.8.4. Nazivi bolesti, blagdana, običaja	40
1.1.9. Singulativ	41
1.1.10. Kvantitativne konstrukcije/paukal	41
1.1.10.1. Kvantifikatori s brojem <i>jedan</i>	42
1.1.10.2. Kvantifikatori s brojevima od <i>dva</i> do <i>četiri</i>	42
1.1.10.3. Kvantifikatori s brojevima od <i>pet</i>	43
1.2. Kategorizacija pridjeva prema broju.	43
1.2.1. Gramatički vs. biološki rod.	44
1.2.2. Kategorija broja pri promjeni vrste riječi	44
1.3. Kategorizacija glagola prema broju	45
2. KATEGORIZACIJA PREMA RODU	46
2.1. Kategorizacija imenica prema rodu	46
2.1.1. Imenice muškoga roda	48
2.1.2. Imenice ženskoga roda	49
2.1.3. Imenice srednjega roda	50
2.1.4. Kolebanja u rodu	50
2.1.5. Korelacijski oblici	51
2.1.5.1. Etnici	51
2.1.5.2. Nazivi zanimanja i sl.	52
2.1.5.3. Korelacijski oblici ženskoga roda.	52
2.1.5.4. Korelacijski oblici srednjega roda	53
2.1.6. Određivanje roda riječi stranoga podrijetla	53

2.2. Kategorizacija pridjeva prema rodu	55
2.2.1 Kongruencija u imenskoj i glagolskoj skupini	55
2.2.2. Određivanje roda prema prirodnome spolu	56
2.2.3. Posebnosti.	56
2.3. Kategorizacija glagola prema rodu	57
2.3.1. Razlikovanje roda u glagolskoj skupini	57
2.3.2. Određivanje roda prema prirodnome spolu	58
2.3.3. Određivanje roda u slučajevima u kojima postoji više subjekata	58
2.3.3.1. Određivanje roda kod više subjekata istoga roda	58
2.3.3.2. Određivanje roda kod više subjekata različita roda.	59
2.3.4. Posebni slučajevi	59
3. KATEGORIZACIJA PREMA PADEŽU	61
3.1. Kategorizacija imenica prema padežu	62
3.1.1. Nominativ	63
3.1.1.1. Nominativ kao subjekt	63
3.1.1.2. Nominativ u imenskom predikatu	65
3.1.1.3. Nominativ u modalnim konstrukcijama	65
3.1.2. Genitiv	66
3.1.2.1. Posvojni genitiv	66
3.1.2.2. Oznaka odnosa dio : cjelina	66
3.1.2.3. Subjektivni genitiv vs. objektni genitiv	67
3.1.2.4. Partitivni genitiv	67
3.1.2.5. Slavenski genitiv	67
3.1.2.6. Genitiv u vremenskim i sličnim odrednicama	68
3.1.2.7. Emfatični genitiv	68
3.1.2.8. Genitiv uvjetovan glagolima	69
3.1.2.9. Genitiv uvjetovan pridjevima	70
3.1.2.10. Genitiv u imenskim skupinama	70
3.1.2.11. Prijedlozi s genitivom	70
3.1.2.12. Prijedložni objekti uz genitiv	72

3.1.3. Dativ	73
3.1.3.1. Dativ namjene	73
3.1.3.2. Dativ s infinitivom	74
3.1.3.3. Dativ sa zamjenicama.	74
3.1.3.4. Dativ uvjetovan glagolima	74
3.1.3.5. Dativ uvjetovan pridjevima	75
3.1.3.6. Glagolska perifraza s dativom	75
3.1.3.7. Dativ u imenskim skupinama	75
3.1.3.8. Prijedlozi s dativom	75
3.1.4. Akuzativ	76
3.1.4.1. Negirani izravni objekt	77
3.1.4.2. Označavanje partitivnosti	78
3.1.4.3. Akuzativ i kategorija živo.	78
3.1.4.4. Akuzativ u vremenskim odrednicama	79
3.1.4.5. Akuzativ u pozdravnim izrazima.	79
3.1.4.6. Akuzativ u glagolskoj perifrazi.	79
3.1.4.7. Akuzativ u imenskim skupinama.	81
3.1.4.8. Prijedlozi s akuzativom	81
3.1.4.8.1. Akuzativ u iskazivanju smjera.	81
3.1.4.8.2. Akuzativ u vremenskim odrednicama ..	82
3.1.4.8.3. Akuzativ u namjernim odrednicama ..	83
3.1.4.9. Prijedložni objekti s akuzativom	83
3.1.5. Instrumental	84
3.1.5.1. Karakteristike instrumentala.	84
3.1.5.2. Komitativ (socijativ).	85
3.1.5.3. Instrumental u modalnim odrednicama.	85
3.1.5.4. Instrumental u izrazima s oznakom kvantitete	86
3.1.5.5. Instrumental u vremenskim odrednicama. ...	86
3.1.5.6. Instrumental u lokalnim odrednicama.	87
3.1.5.7. Instrumental uvjetovan glagolima	87
3.1.5.8. Instrumental uvjetovan pridjevima	87
3.1.5.9. Instrumental vs. nominativ u predikativima ..	88
3.1.5.10. Instrumental u semikopulativnom	
predikativu	88
3.1.5.10.1. Objektni predikativ	89
3.1.5.10.2. Subjektni predikativ	89

3.1.5.11. Instrumental u imenskim skupinama	89
3.1.5.12. Prijedlozi s instrumentalom	90
3.1.5.13. Prijedložni objekti u instrumentalu	90
3.1.6. Lokativ	90
3.1.6.1. Prijedlozi s lokativom	91
3.1.6.2. Lokativ u vremenskim odrednicama	92
3.1.6.3. Lokativ u modalnim i sličnim konstrukcijama	92
3.1.6.4. Lokativ u imenskim skupinama	92
3.1.6.5. Lokativ u vezi s pridjevima	93
3.1.6.6. Prijedložni objekti u lokativu	93
3.1.7. Vokativ	93
3.1.7.1. Vokativ imenica muškoga roda 1. deklinacije	94
3.1.7.2. Vokativ imenica 2. deklinacije	95
3.1.8. Nepromjenljivost (nesklonjivost) imenica	96
3.2. Kategorizacija pridjeva prema padežu	97
3.2.1 Općenito	97
3.2.2. Distribucija određenih i neodređenih oblika pridjeva	97
3.2.2.1. Određeni oblici	97
3.2.2.2. Neodređeni oblici	99
3.2.3. Kriteriji za uporabu određenih i neodređenih pridjeva	99
3.2.3.1. Kriteriji za uporabu neodređenih oblika pridjeva	100
3.2.3.1.1. Neodređeni oblici u imenskom predikatu	100
3.2.3.1.2. Imenske skupine u genitivu jednine	100
3.2.3.1.3. Neodređeni oblici pridjeva u idiomatskim strukturama	101
3.2.3.2. Kriteriji za uporabu određenih pridjeva	101
3.2.4. Kategorija padeža kod pridjeva	102
3.2.4.1. Deklinacija određenih pridjeva	102
3.2.4.2. Deklinacija neodređenih pridjeva	102
3.2.5. Pridjevi u imenskom predikatu	103

3.2.6. Pridjevi kao dio predikatnog proširka	103
3.2.6.1. Atributi koji određuju subjekt	103
3.2.6.2. Atributi koji određuju objekt	104
3.2.7. Predikatne dopune subjekta/objekta.	104
3.2.7.1. Objektni predikativ	105
3.2.7.2. Subjektivni predikativ.	105
3.2.7.3. Predikativi uz objekt/subjekt.	106
3.2.8. Određivanje padeža putem pridjeva	106
3.2.8.1. Genitiv uvjetovan pridjevima.	106
3.2.8.2. Dativ uvjetovan pridjevima	107
3.2.8.3. Instrumental uvjetovan pridjevima	107
3.2.9. Pridjevi u prijedložnim konstrukcijama	107
3.2.10. Poimeničenje (supstantivizacija) pridjeva	108
3.2.10.1. Vlastita imena.	108
3.2.11. Nesklonjivi pridjevi.	109
4. KATEGORIZACIJE PREMA OZNACI ŽIVO/NEŽIVO	110
4.1. Morfološka oznaka kategorije	111
4.2. Razvoj u ostalim jezičnim slojevima	111
5. KATEGORIZACIJA PREMA ODREĐENOSTI VS. NEODREĐENOSTI	113
5.1. Kategorizacija imenica prema određenosti vs. neodređenosti	113
5.1.1. Oznake određenosti/neodređenosti	113
5.1.1.1. Sintaktička sredstva.	113
5.1.1.2. Morfološka sredstva.	114
5.1.1.2.1. Genitivni vs. akuzativni oblici	114
5.1.1.2.1.1. Partitivni genitiv.	115
5.1.1.2.1.2. Rečenice s negacijom	115
5.1.1.3. Određeni vs. neodređeni atributi.	115
5.1.1.4. Uporaba različitih oblika vida	116
5.1.1.5. Restriktivne vs. nerestriktivne zavisne rečenice	116
5.1.1.6. Leksička sredstva	116

5.2. Kategorizacija pridjeva prema određenosti vs. neodređenosti	117
6. KATEGORIZACIJA PREMA LICU	118
6.1. Kategoriziranje glagola prema licu	118
6.1.1. Bezlični glagolski oblici	119
6.1.1.1. Bezlični glagoli	119
6.1.1.2. Posebni slučajevi	120
6.1.1.3. Bezlično upotrijebljeni lični glagoli	120
6.1.1.4. Neodređenolični agens	121
6.1.1.5. Lice i imperativ	121
7. KATEGORIZACIJA PREMA VREMENU	123
7.1. Vremenski sustav hrvatskog jezika	123
7.2. Vremena	124
7.2.1. Present	124
7.2.1.1. Aktualni present	124
7.2.1.2. Futurski present	125
7.2.1.3. Historijski present	126
7.2.1.4. Uzualni present	126
7.2.1.5. Opći present (svevremenski)	127
7.2.1.6. Tvorba prezenta	127
7.2.2. Prošla glagolska vremena	128
7.2.2.1. Perfekt	128
7.2.2.1.1. Posebni slučajevi	129
7.2.2.1.1.1. Perfekt povratnih glagola	129
7.2.2.1.1.2. Naslovi	129
7.2.2.1.1.3. Živopisni opisi	129
7.2.2.1.1.4. Rezultativni perfekt	130
7.2.2.1.2. Tvorba perfekta	130
7.2.2.2. Aorist	131
7.2.2.2.1. Uporaba	131
7.2.2.2.1.1. Vrijeme pripovijedanja	131
7.2.2.2.1.2. Modalna uporaba	131
7.2.2.2.1.3. Uporaba u SMS-u	131

7.2.2.2.2. Tvorba aorista	132
7.2.2.3. Imperfekt	132
7.2.2.3.1. Uporaba	132
7.2.2.3.2. Tvorba imperfekta	132
7.2.2.4. Pluskvamperfekt	133
7.2.2.4.1. Uporaba	133
7.2.2.4.2. Tvorba pluskvamperfekta	133
7.2.3. Buduća vremena	134
7.2.3.1. Futur I.	134
7.2.3.1.1. Uporaba	134
7.2.3.1.1.1. Iskazivanje buduće radnje	134
7.2.3.1.1.2. Opći futur (svevremenski)	134
7.2.3.1.1.3. Historijski futur	134
7.2.3.1.1.4. Modalni futur	135
7.2.3.1.2. Tvorba futura I.	135
7.2.3.2. Futur II. (futura egzaktni)	136
7.2.3.2.1. Uporaba	136
7.2.3.2.2. Tvorba	136
8. KATEGORIZIRANJE PREMA NAČINU	137
8.1. Hrvatski modalni glagoli	137
8.2. Glagolski način	138
8.2.1. Indikativ	138
8.2.2. Imperativ	139
8.2.2.1. Uporaba	139
8.2.2.1.1. Zahtjevi	139
8.2.2.1.2. Zahtjev upućen neimenovanu adresatu	139
8.2.2.1.3. Historijski imperativ	140
8.2.2.2. Načini tvorbe imperativa	140
8.2.2.2.1. Sufiks -j	140
8.2.2.2.2. Sufiks -i	140
8.2.2.2.3. Sufiks -∅	141
8.2.2.3. Imperativni oblik za 3. l. jd.	142
8.2.2.4. Negirani imperativni oblici	142

8.2.3. Optativ (željni način)	142
8.2.4. Kondicional (pogodbeni način)	143
8.2.4.1. Kondicional I.	143
8.2.4.1.1. Uporaba	143
8.2.4.1.2. Tvorba kondicionala I.	144
8.2.4.2. Kondicional II.	144
9. KATEGORIZACIJA PREMA GLAGOLSKOM VIDU (ASPEKTU)	145
9.1. Sadržaj kategorije vida	145
9.1.1. Nesvršeni vid	146
9.1.2. Svršeni vid	147
9.1.3. Važni načini uporabe	147
9.1.3.1. Vid u jednostavnim rečenicama.	148
9.1.3.2. Uporaba vida u konstrukcijama s faznim glagolima.	148
9.1.3.3. Uporaba u zavisnim rečenicama s futurskim značenjem	148
9.2. Tvorba vida	148
9.2.1. Neka osnovna pravila	149
9.2.2. Vidski parovi	149
9.2.2.1. Vidski parnjaci nastali prefiksacijom	150
9.2.2.2. Vidski parnjaci nastali sufiksacijom	150
9.2.2.3. Vidski parnjaci nastali promjenom naglaska	151
9.2.2.4. Vidski parnjaci glagola s različitim korijenom	151
9.2.3. Varijantni vidski oblici	152
9.2.4. Dvovidni glagoli.	152
10. KATEGORIZACIJA PREMA NAČINU RADNJE	154
10.1. Sadržaj kategorije načina radnje	154
10.2. Formalne oznake načina radnje	155
10.2.1. Fazni glagoli, idiomatski izrazi	155

10.2.2. Izvođenje putem afikasa.	155
10.2.2.1. Ingresivnost.	155
10.2.2.2. Finitivnost	156
10.2.2.3. Delimitativnost	156
10.2.2.4. Semelfektivnost	156
10.2.2.5. Kumulativnost	156
10.2.2.6. Sativnost	157
10.2.2.7. Totivnost	157
10.2.2.8. Intenzivnost	157
10.2.2.9. Distributivnost	157
10.2.2.10. Deminutivnost	158
10.2.2.11. Iterativnost	158
11. KATEGORIZACIJA PREMA GLAGOLSKOM STANJU	159
11.1. Sadržaj kategorije glagolskoga stanja.	159
11.2. Tvorba nemodalnoga pasiva	160
11.2.1. Pasiv radnje (<i>Vorgangspassiv</i>).	160
11.2.1.1. Pasiv radnje u prezentu.	160
11.2.1.2. Pasiv radnje u prošlom vremenu	161
11.2.1.3. Pasiv radnje u futuru	162
11.2.2. Lični oblici	163
11.2.3. Tročlane pasivne konstrukcije	163
11.2.4. Pasiv radnje vs. pasiv stanja (<i>Zustandspassiv</i>)	164
11.2.5. Modalni pasiv.	165
11.2.5.1. Pridjevi na <i>-iv</i> i <i>-lživ</i>	165
12. INFINITNI (NELIČNI, NESPREZIVI) GLAGOLSKI OBLICI	167
12.1. Infinitiv	167
12.1.1. Uporaba infinitiva.	168
12.1.1.1. Analitički glagolski oblici	168
12.1.1.2. Uporaba s modalnim glagolima	168
12.1.1.3. Uporaba s određenim glagolima	169
12.1.1.4. Uporaba s <i>imati</i>	169

12.1.1.5. Uporaba u izricanju namjere	169
12.1.1.6. Uporaba u zahtjevima	170
12.1.1.7. Uporaba u pitanjima	170
12.1.1.8. Infinitiv s prijedlozima	170
12.1.2. Tvorba infinitiva	171
12.2. Glagolski pridjevi (participi)	172
12.2.1. Glagolski pridjev trpni (particip pasivni)	172
12.2.1.1. Glagolski pridjev trpni i glagolsko stanje	172
12.2.1.2. Glagolski pridjev trpni u imenskim skupinama	173
12.2.1.3. Tvorba glagolskoga pridjeva trpnog	174
12.2.1.3.1. Sufiks <i>-n-</i>	174
12.2.1.3.2. Sufiks <i>-en-</i>	174
12.2.1.3.3. Sufiks <i>-t-</i>	175
12.2.1.3.4. Sufiksi <i>-ven-/-jen-</i>	175
12.2.1.3.5. Dvostrukosti	175
12.2.2. Glagolski pridjev radni (particip perfekta II.)	176
12.2.2.1. Uporaba	176
12.2.2.2. Tvorba glagolskoga pridjeva radnog	176
12.2.2.3. Promjena vrste riječi	177
12.3. Glagolski prilozi	178
12.3.1. Glagolski prilog sadašnji	178
12.3.1.1. Uporaba	178
12.3.1.2. Tvorba glagolskoga priloga sadašnjeg	179
12.3.1.3. Promjena vrste riječi	179
12.3.2. Glagolski prilog prošli	179
12.3.2.1. Uporaba	179
12.3.2.2. Tvorba glagolskoga priloga prošlog	180
12.3.2.3. Promjena vrste riječi	181
12.4. Glagolska imenica	181
12.4.1. Poimeničeni glagol	181
12.4.1.1. Tvorba	181
12.4.2. Glagolska imenica	182

12.4.2.1. Tvorba	183
12.4.3. Leksikalizacija	184
12.4.4. Izvedenice od svršenih glagola	185
13. KOMPARACIJA (STUPNJEVANJE)	186
13.1. Značenje	186
13.1.1. Gradacija	186
13.1.1.1. Formalni izraz	187
13.1.2. Komparacija (stupnjevanje)	188
13.1.2.1. Pozitiv	188
13.1.2.2. Komparativ	188
13.1.2.2.1. Tvorba komparativa	189
13.1.2.2.1.1. Sufiks -j-	189
13.1.2.2.1.2. Sufiks -ij-	190
13.1.2.2.1.3. Sufiks -š-	191
13.1.2.2.1.4. Supletivni oblici	191
13.1.2.2.1.5. Dvostrukosti	191
13.1.2.2.2. Poredbene konstrukcije	191
13.1.2.2.3. Leksikalizirani oblici komparativa ..	192
13.1.2.2.4. Modifikacije komparativnih oblika ..	192
13.1.2.2.5. Analitički oblici komparativa	192
13.1.2.3. Superlativ	192
13.1.2.3.1. Tvorba superlativa	192
13.1.2.3.2. Poredbene konstrukcije	193
13.1.2.3.3. Analitički superlativni oblici	193
13.1.2.4. Morfologija komparativnih i superlativnih oblika	193
TABLICE	194
LITERATURA	209
KAZALO POJMOVA	221